

พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขต
รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม
COVID-19 preventative behavior among village health volunteers in the Health Promoting Hospital,
Nong Daeng Subdistrict, Na Chuek District, Mahasarakham Province

จุฬารณณ์ โสตะ¹, ภัทรพล โพนไพรสันต์^{2*}, สุไวยรินทร์ ศรีชัย³, ขวลิต หงษ์ยนต์⁴, นเรนทร์ฤทธิ์ จันทร์จรัสสกลิต⁵
Chulaporn Sota¹, Phattarapon Ponprisan^{2*}, Suwairin Srichai³, Chawalit Hongyont⁴, Narenlit Jancharatsatit⁵

^{1,4} อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

³ อาจารย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

⁵ นักวิชาการอิสระ

^{1,4} Lecturer Faculty of Science and Technology, College of Asian Scholars, Thailand

² Lecturer Faculty of Science and Technology, Surindra Rajabhat University, Thailand

³ Lecturers, Faculty of Public Health Mahasarakham University, Thailand

⁵ Independent researchers

Corresponding author. Email: phattarapon@cas.ac.th

(Received: January 20, 2024; Revised: February 22, 2024; Accepted: February 25, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีประชากรทั้งหมด 89 คน โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 73 คน สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 84.9 นับศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 1000 - 4000 บาท 69.9 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 83.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 53.4 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 42.5 ส่วนแหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาจากสื่ออินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 16.4 และระยะเวลาใการเป็น อสม. มากที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.7

โดยสรุป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่อ อาการ และอาการแสดง และการป้องกันและควบคุมโรค อยู่ใน ระดับดีมาก ร้อยละ 97.4 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี ค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับรับรู้มาก ($\bar{X}$ = 2.45, S.D. = 157) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำ มีพฤติกรรมป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = 0.001)
คำสำคัญ: โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ;อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

Abstract

The purpose of this descriptive study was to investigate the behavior of village health volunteers in the area of responsibility of the Health Promoting Hospital, Nong Daeng Subdistrict, Na Chueak District, Maha Sarakham Province in terms of coronavirus illness prevention in 2019. The total population is 89 persons. Questionnaires were

used to obtain information. The descriptive statistics utilized in the study were drawn from a sample of 73 people and included frequency distribution, percentage, mean, minimum, maximum, and standard deviation.

The results of the study of the prevention behavior of coronavirus disease 2019 among village health volunteers found that the majority of the sample group were female. Accounting for 82.2%, the majority were between the ages of 46-55 years, (39.7%). Most of them worked as farmers. (84.9 percent), Buddhism is 100 percent. Most income is in the range between 1,000 – 4,000 baht. 69.9 Most marital status is married. (83.6 percent), the majority of the sample's education was at the primary school level, 53.4 percent, followed by their education at the secondary school/vocational certificate level. 42.5 percent. The source of information from which the sample received the most news about coronavirus disease 2019 was from public health officials (69.9 percent), followed by internet media (16.4 percent), and the longest period of service as a village health volunteer was between 1-10 years, accounted for 50.7 percent.

In summary, the results of the study indicate that village health volunteers have knowledge about coronavirus disease 2019, its causes and transmission. Signs and symptoms and disease prevention and control were at a very good level, 97.4 percent of village health volunteers Perception according to health belief pattern regarding coronavirus disease 2019 has an average score at a high awareness level ($\bar{X}$ =2.45, S.D .157) regular public health volunteers have behaviors to protect themselves from coronavirus disease 2019 is at a very good level ($\bar{X}$ = 3.00, S.D. = 0.000)

Keywords: COVID-19; Village Health Volunteer

1. บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (Coronavirus Disease 2019-COVID-19) เริ่มต้นการระบาด ณ เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน วันที่ 19 ธันวาคม 2562 ก่อนจะแพร่ระบาดไปทั่วโลก โดยประเทศไทยเป็นประเทศแรกในโลกที่พบการติดเชื้อดังกล่าวนอกประเทศจีน ซึ่งทางการไทยประกาศมีผู้ติดเชื้อรายแรกเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 และมีผู้เสียชีวิตรายแรกเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2563 โดยมีลักษณะการระบาดที่เริ่มจากเมืองหลวงของประเทศ หรือจังหวัดกรุงเทพมหานคร (เยาว์ลักษณะ ชาวบ้านโพธิ์, 2564)

สถานการณ์โลกปัจจุบันมีปัญหการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) รายงานสถานการณ์ทั่วโลก วันที่ 3 กรกฎาคม 2564 พบว่ามีผู้ติดเชื้อทั่วโลก 183,849,136 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.39 รักษาหายแล้ว 166,555,982 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.5 เสียชีวิต 3,979,872 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.16 ในทวีปเอเชียประเทศที่มีการติดเชื้อมากเป็นอันดับที่ 1 คือ อินเดีย อันดับที่ 2 คือประเทศตุรกี ยอดผู้ติดเชื้อ 5,435,831 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.72 รักษาหายแล้ว 5,305,856 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.60 เสียชีวิต 49,829 รายคิดเป็นร้อยละ 0.91 อันดับที่ 3 คือ ประเทศอินโดนีเซีย ยอดผู้ติดเชื้อ 2,228,938 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.34 รักษาหายแล้ว 1,901,865 รายคิดเป็นร้อยละ 85.32 เสียชีวิต 59,534 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.67 สำหรับประเทศไทยปัจจุบันมียอดผู้ติดเชื้อ 481,967 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.69 รักษาหายแล้ว 327,789 รายคิดเป็นร้อยละ 68.01 และเสียชีวิต 3,930 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.81 (กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2564) และจังหวัดมหาสารคามได้รายงานสถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อ โควิด-19 ข้อมูลวันที่ 17 กันยายน 2564 ในจังหวัดมหาสารคาม มียอดผู้ป่วย จำนวน 9,209 ราย และเสียชีวิตแล้ว 27 ราย และในอำเภอนาเชือก ข้อมูลวันที่ 2 กันยายน 2564 มียอดผู้ป่วย จำนวน 660 ราย กำลังรักษา 87 รักษาหาย 573 และตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดงข้อมูลวันที่ 17 กันยายน 2564 มียอดผู้ป่วย จำนวน 54 ราย กำลังรักษา 2 ราย รักษาหาย 52 ราย ดังนั้นจากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้ประชาชนที่ เป็นผู้ใช้ แรงงานเคลื่อนย้ายหรือการเดินทางข้ามถิ่นไปมาเพื่อกลับภูมิลำเนา ผนวกกับแรงงานไทยในต่างประเทศ จำเป็นต้องเดินทางกลับประเทศไทยไปกักตัวที่บ้าน (Home Quarantine) ณ ภูมิลำเนาของแต่ละคนตามนโยบาย ของรัฐบาลไทยในขณะนั้น ส่งผลทำให้พื้นที่ในระดับหมู่บ้าน กลายเป็นพื้นที่ที่ต้องรับความเสี่ยงจาก ผู้คนที่มาจากพื้นที่เสี่ยง โดยกลุ่มบุคคลที่เป็นหน้าด่านแรกที่รับภาระเป็นหน้าด่านในการติดต่อสื่อสารเพื่อควบคุมและยับยั้งการ ระบาด

สืบค้นหรือค้นหา คัดกรอง แยกกัก กักกัน คุมไว้สังเกต ผู้ที่มีความเสี่ยงและผู้ติดเชื้อ คือกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (ศูนย์ประสานงานการเฝ้าระวังการระบาดของโรค (Covid-19, 2564) (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม, 2564)

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นบุคลากรสาธารณสุขด่านหน้า และมีพลังที่สำคัญต่อการดำเนินการเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน การดำเนินงานเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ภายใต้แนวทางการ จัดระบบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีกิจกรรมที่สำคัญเช่น กิจกรรมการเยี่ยมบ้านโดยเคาะประตู การสำรวจสุขภาพตนเอง การให้สอนและความรู้ประชาชน การวัด อุณหภูมิและสังเกตอาการเบื้องต้น การบันทึกข้อมูลกลุ่มเสี่ยงและรายงานผลการประสานงาน กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเป็นแบบอย่างที่ดีในการป้องกันตนเองและเนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีความจำเป็นลงพื้นที่ในการปฏิบัติงานผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการป้องกันตนเองอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งผู้ปฏิบัติงานและประชาชนในหมู่บ้าน

จึงเห็นความสำคัญของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พฤติกรรมการป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา-19 เพื่อที่จะให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างเหมาะสมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม เพื่อลดอัตราการติดเชื้อในเขตพื้นที่รับผิดชอบ โดยข้อมูลที่ได้จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกำหนดรูปแบบการให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติเพื่อป้องกันตนเองและการแพร่ระบาดของโรคอย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความรู้ ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2.2 เพื่อศึกษาการรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาเพื่อศึกษาความรู้ การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อทางสุขภาพ (Health Belief Model),(Becker, 1974)

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม ปี 2564 จำนวน 89 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความรู้ การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร จำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อความเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ ศาสนา รายได้ สถานภาพสมรส โรคประจำตัว ระดับการศึกษา กิจกรรมช่วงมีการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แหล่งข้อมูลที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การอบรมในเรื่องของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผู้วิจัยปรับปรุงจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดเป็น 0 คะแนนโดยใช้เกณฑ์ของบลูม (Bloom, 1971)

ส่วนที่ 3 การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือกคือ น้อยเป็น 1 คะแนน ปานกลางเป็น 2 และมากเป็น 3 คะแนน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 23 ข้อ โดยแต่ละข้อจะให้ตอบว่าปฏิบัติทุกครั้ง ได้ 3 คะแนน ปฏิบัติบางครั้ง ได้ 2 คะแนน หรือไม่ได้ปฏิบัติ 1 คะแนน ลักษณะคำถามวัดพฤติกรรมการปฏิบัติเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากร นำเสนอด้วยจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

2. ในการศึกษาครั้งนี้สถิติที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการอภิปรายผลได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าพิสัย (Range) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

6. ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 84.9 นับศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 1000 - 4000บาท 69.9 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 83.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 86.3 ส่วนโรคประจำตัวโรคเก๊าท์ คิดเป็นร้อยละ 1.4 ความดัน คิดเป็นร้อยละ 6.8 เบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ไวรัสตับซี คิดเป็นร้อยละ 1.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 53.4 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะทำกับข้าวกินเองที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาพบปะเพื่อนบ้านเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และไปตลาดนัด/ตลาดสด คิดเป็นร้อยละ 6.8 ส่วนแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาจากสื่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 16.4 และระยะเวลาในการเป็น อสม. มากที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.7

6.1 ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับการโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่อ อาการและอาการแสดง และการป้องกันและควบคุมโรค อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 57.5 โดยเมื่อแยกความรู้รายด้าน ได้แก่ ด้านสาเหตุและการติดต่อ เมื่อพิจารณาข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไวรัสชนิดเดียวกับไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง SARS คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ ข้อ 2 โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยการ สัมผัสกับผู้ติดเชื้อผ่านทางละอองเสมหะจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 3 ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่สามารถจะส่งต่อเชื้อให้ผู้อื่นได้เมื่อมีอาการไข้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดร้อยละ 68.5 ตามลำดับ ด้านอาการและอาการแสดงเมื่อพิจารณาข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีอาการรุนแรงอาจทำให้

เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 100 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 8 การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้ป่วยบางรายไม่มีอาการแสดงเลย คิดเป็นร้อยละ 2.7 ด้านการป้องกันและควบคุมโรค เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 11 การใช้หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย สามารถป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ข้อที่ 12 การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์บ่อย ๆ สามารถป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ข้อที่ 13 หากเดินทางกลับมาจากพื้นที่ควบคุมสูงสุด ควรไป รายงานตัวกับสถานพยาบาลใกล้บ้านเพื่อรับฟังคำแนะนำ จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ข้อที่ 14 การเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ช่วยลดโอกาสการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้คิดเป็นร้อยละ 100 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 20 เมื่อได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครบทั้ง 2 เข็มแล้ว จะไม่สามารถติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ คิดเป็นร้อยละ 79.5

สรุป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่อ อาการและการแสดง และการป้องกันและควบคุมโรค อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 57.5

6.2 ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 2 การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามมีการรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี ค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับรับรู้มาก ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 157) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบรับรู้มากที่สุดคะแนนสูงสุดคือ ข้อที่ 4 การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจและสังคม ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมปิดตัวลงจึงทำให้ผู้คนเดินทางกลับภูมิลำเนา คิดเป็นร้อยละ 95.9 ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 199) รองลงมา ข้อที่ 5 ผู้สูงอายุเมื่อได้รับเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เชื้อสามารถทำอันตรายกับระบบต่าง ๆ ในร่างกายได้อย่างรวดเร็ว และข้อที่ การมีโรคประจำตัวและโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อาจเพิ่มความรุนแรงเป็นอันตรายถึงชีวิต คิดเป็นร้อยละ 94.6 ($\bar{X} = 2.95$, S.D. = 228) และข้อที่มีคะแนนการรับรู้ปานกลางสูงสุดคือ ข้อที่ 2 เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามเสื้อผ้าหรือของใช้สามารถอยู่ได้ 7-8 ชั่วโมงและสามารถแพร่เชื้อต่อให้ผู้สัมผัสได้ คิดเป็นร้อยละ 60.3 ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = 564)

สรุป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม รับรู้ถึงการรับรู้ความรุนแรงจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ประโยชน์ของการป้องกันการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้อุปสรรคของการป้องกันการเกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 2.46$, S.D. = 157)

6.3 ตอบจุดประสงค์ข้อที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.001) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบปฏิบัติเป็นประจำคะแนนสูงสุดคือ ข้อที่ 13 หากลูกบ้านของท่านมีอาการคล้ายไข้หวัดหรืออาการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ท่านจะแจ้งกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทันที และข้อที่ 23 หลังจากท่านปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเมื่อท่านกลับบ้านทุกครั้งท่านจะล้างมือให้สะอาด อาบน้ำความสะอาดร่างกายทันที เพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรคที่อาจติดมาซึ่งอาจแพร่กระจายเชื้อไปยังผู้อยู่อาศัยคนอื่นภายในบ้านได้ คิดเป็นร้อยละ 98.6 ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 451) รองลงมา ข้อที่ 8 ท่านสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งในการไปในสถานที่ที่มีคนแออัด และข้อที่ 21 ในสถานการณ์การแพร่กระจายโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อมีคนต่างถิ่นเข้ามาในหมู่บ้านเมื่อท่านทราบท่านจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบที่ทันที คิดเป็นร้อยละ 97.3 ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = 164) และข้อที่ตอบปฏิบัติเป็นประจำคะแนนน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 5 ท่านล้างมือทำความสะอาดด้วยสบู่/เจลแอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังสัมผัสสิ่งของรอบตัว เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 53.4 ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = 529) สรุป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 001)

7. สรุป

สรุปกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.2 อายุส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 84.9 นับศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 100 รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงระหว่าง 1000 - 4000 บาท 69.9 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว คิดเป็นร้อยละ 83.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 86.3 ส่วนโรคประจำตัวโรคเก๊าท์ คิดเป็นร้อยละ 1.4 ความดัน คิดเป็นร้อยละ 6.8 เบาหวาน คิดเป็นร้อยละ 4.1 ไวรัสตับซี คิดเป็นร้อยละ 1.4 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 53.4 รองลงมาการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 42.5 ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะทำกับข้าวกินเองที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 74 รองลงมาพบปะเพื่อนบ้านเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และไปตลาดนัด/ตลาดสด คิดเป็นร้อยละ 6.8 ส่วนแหล่งข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุดจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 69.9 รองลงมาจากสื่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 16.4 และระยะเวลาในการเป็น อสม. มากที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง 1-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.7

ผลการอ้างอิงตามวัตถุประสงค์พบว่า

1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคามมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่อ อาการและอาการแสดง และการป้องกันและควบคุมโรค อยู่ใน ระดับดีมาก ร้อยละ 97.4

2) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม การรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มี ค่าคะแนนเฉลี่ย อยู่ในระดับรับรู้มาก ($\bar{X} = 2.45, S.D. = .157$)

3) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.000$)

8. การอภิปรายผล

8.1 ผลการศึกษาพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 57.5 ทั้งนี้ เนื่องจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่พบบ่อยในหลายประเทศทั่วโลกองค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคดังกล่าวเป็นโรคระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic) (WHO, 2020) ต่อมามีการระบาดมากกว่า 100 ประเทศทั่วโลก (WHO Thailand, 2020) และประเทศไทยได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ที่ต้องมีการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอย่างเข้มงวด โดยรัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งยังได้ตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์ COVID-19 (ศบค.) ขึ้น เพื่อดำเนินงานในการควบคุมป้องกัน และกำหนดแนวทางการป้องกันโรคด้วยการใส่ หน้ากากอนามัย ล้างมือบ่อย ๆ การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การงดการเดินทางไปที่ชุมชน และปฏิบัติตามคำแนะนำเกี่ยวกับอนามัยทางเดินหายใจ ที่สำคัญคือมีการให้ความรู้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผ่านช่องทางสื่อสารต่างๆ ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่ออาการ อาการแสดง การป้องกันและควบคุมโรค สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรค การติดต่อ วิธีการป้องกันโรค การป้องกันโรค ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างจะส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไม่ให้เกิดโรคขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ธาณี กล่อมใจและคณะ (2563) ได้ศึกษาความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพบว่าประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างตอบไม่ถูกต้อง มากที่สุด ได้แก่ โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นการติดเชื้อไวรัสตระกูลเดียวกับ ซาร์ส (SARS) และเมอร์ส (MERS) จึงทำให้มีความรุนแรงมาก (ร้อยละ 20) เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 19) มีระยะฟักตัว 3 - 14 วัน (ร้อยละ 13.33) โรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สามารถ

แพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ และสามารถแพร่เชื้อได้ทันทีแม้ไม่มีอาการ (ร้อยละ 13.33) ด้านพฤติกรรมการป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 1.61, S.D. = 0.28$) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนน้อย คือ ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ความเข้มข้นอย่างน้อย 70% เมื่อต้องออกไปที่สาธารณะ ($X = 1.03, SD = 0.67$) ล้างมือทำความสะอาดด้วยสบู่ทุกครั้งหลังสัมผัสเงินเหรียญหรือธนบัตร ($\bar{X} = 1.23, S.D. = 0.68$) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้กับพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .327$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .000$) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ และมีพฤติกรรมการป้องกันโรค ในระดับมาก แต่ยังพบรายข้อที่มีค่าคะแนนน้อย ซึ่งอาจส่งผลให้มีการแพร่กระจายของโรคได้ จึงควรมีการสร้างตระหนักรู้แก่ประชาชนในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของโรค

8.2 ผลการศึกษาพบว่าของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีการรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับรับรู้มาก ($\bar{X} = 2.45, S.D. = .157$) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สาเหตุและการติดต่ออาการและอาการแสดง และการป้องกันและควบคุมโรค อยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 57.5 โดยเมื่อแยกความรู้รายด้าน ได้แก่ ด้านสาเหตุและการติดต่อ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไวรัสชนิดเดียวกับกับไวรัสที่ก่อให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง SARS คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ ข้อ 2 เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ โดยการ สัมผัสกับผู้ติดเชื้อผ่านทางละอองเสมหะจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย คิดเป็นร้อยละ 97.3 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 3 ผู้ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่สามารถจะส่งต่อเชื้อให้ผู้อื่นได้เมื่อมีอาการไข้ โดยที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดร้อยละ 68.5 ตามลำดับ ด้านอาการและอาการแสดงเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 ผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีอาการรุนแรงอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 100 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 8 การติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในผู้ป่วยบางรายไม่มีอาการแสดงเลย คิดเป็นร้อยละ 2.7 ด้านการป้องกันและควบคุมโรค เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อที่ 11 การใช้หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัย สามารถป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ข้อที่ 12 การล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์บ่อย ๆ สามารถป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ ข้อที่ 13 หากเดินทางกลับมาจากพื้นที่ควบคุมสูงสุด ควรไป รายงานตัวกับสถานพยาบาลใกล้บ้านเพื่อรับฟังคำแนะนำ จากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ข้อที่ 14 การเว้นระยะห่าง 1-2 เมตร เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ช่วยลดโอกาสการแพร่กระจายของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้คิดเป็นร้อยละ 100 และ ข้อที่ตอบผิดมากที่สุด คือข้อที่ 20 เมื่อได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครบทั้ง 2 เข็มแล้ว จะไม่สามารถติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ คิดเป็นร้อยละ 79.5 ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การรับรู้ของบุคคลจะส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ขึ้นเนื่องจากรับรู้ตามแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คิดว่าตนเองมีโอกาสจะเป็นโรคนั้นๆ

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฮูตา เวหะยี (2563) ได้ศึกษาการรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลการศึกษาพบวัยรุ่นมีระดับการรับรู้ความรุนแรงของโรค COVID-19 อยู่ในระดับมากร้อยละ 87.1

8.3 ผลการศึกษาพบว่าอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตรับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอนาเชือก จังหวัดมหาสารคาม มีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.000$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่ตอบปฏิบัติเป็นประจำคะแนนสูงสุดคือ ข้อที่ 13 หากลูกบ้านของท่านมีอาการคล้ายไข้หวัด หรืออาการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ท่านจะแจ้งกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทันที และข้อที่ 23 หลังจากท่านปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเมื่อท่านกลับถึงบ้านทุกครั้งท่านจะล้างมือให้สะอาด อาบน้ำทำความสะอาดร่างกายทันที เพื่อเป็นการป้องกันเชื้อโรคที่อาจติดมาซึ่งอาจแพร่กระจายเชื้อไปยังผู้อยู่อาศัยคนอื่นๆในบ้านได้ คิดเป็นร้อยละ 98.6 ($\bar{X} = 2.80, S.D. = .451$) รองลงมา ข้อที่ 8 ท่านสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งในการไปในสถานที่ที่มีคนแออัด และข้อที่ 21 ในสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เมื่อมีคนต่างถิ่นเข้ามาในหมู่บ้านเมื่อท่านทราบท่านจะแจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบที่ทันที คิดเป็นร้อยละ

97.3 ($\bar{X} = 2.57$, S.D. = .164) และข้อที่ตอบปฏิบัติเป็นประคะแนน้อยที่สุดคือ ข้อที่ 5 ท่านล้างมือทำความสะอาดด้วยสบู่/เจล แอลกอฮอล์ทุกครั้งหลังสัมผัสสิ่งของรอบตัว เช่น รวบบันได ลูกบิดประตู เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 53.4 ($\bar{X} = 2.52$, S.D. = .529) ซึ่งอภิปรายผลได้ว่าเมื่อกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรค การติดต่อ วิธีการป้องกันโรค การป้องกันโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกลุ่มตัวอย่างจะส่งผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันโรคไม่ให้เกิดโรคขึ้น

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาจุฑาวรรณ ใจแสน (2563) ได้ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยภาพรวมในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า 9 พฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นั้น อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับได้แก่ ใส่หน้ากากอนามัย, ล้างมือ, มีการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมการดำรงชีวิตที่ผิดไปจากวิถีเดิม ๆ หรือที่เรียกว่า New normal, งดการใช้สิ่งของร่วมกับผู้อื่น, หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่แออัดหรือพื้นที่เสี่ยงเว้นระยะห่างทางสังคมอย่างน้อย 1 เมตร, เลือกทานอาหาร ใช้ช้อนกลาง ออกกำลังกาย และพักผ่อนให้เพียงพอ และหลีกเลี่ยงการสัมผัสดวงตา จมูก หรือปาก 2. ผลการเปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัย วิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถสรุปการวิจัยได้ ดังนี้ 2.1) พนักงานที่ทำงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 โดยรวมต่างกัน 2.2) พนักงานที่ทำงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่มีปัจจัย ส่วนบุคคล ด้านอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงานปัจจุบันต่างกัน มีพฤติกรรม การป้องกันโรค COVID-19 โดยรวมไม่แตกต่างกัน 3.ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถสรุปการวิจัยได้ดังนี้ 3.1) ปัจจัยด้านอิทธิพลของครอบครัว และด้านความตระหนักรู้มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 3.2) ปัจจัยด้านค่านิยมต่อสุขภาพ ด้านการเปิดรับสื่อ ด้านแรงจูงใจ ด้านทัศนคติ และด้านความรู้ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของพนักงานสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

นำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองแดง อำเภอ นาเชือก จังหวัดมหาสารคาม

8. เอกสารอ้างอิง

เยาวลักษณ์ ชาวบ้านโพธิ์. (2564). บทบาทของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. **วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**, 4(1), มกราคม -เมษายน; 44-58.

กรมควบคุมโรค.แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือโควิด 19 สำหรับประชาชนกลุ่มเสี่ยง, มกราคม 2564 <<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/index.php>>สืบค้นวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ.2564

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม. (2563). การดำเนินงานตามคำสั่งจังหวัดมหาสารคาม เรื่อง การยกระดับมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จังหวัดมหาสารคาม. กลุ่มงานพัฒนายุทธศาสตร์สาธารณสุข.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม.

ธานี กล่อมใจ และคณะ. (2563). ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019. **วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและ การศึกษา**, 21(2), พฤษภาคม-สิงหาคม; 204-213.

สุตา แวหะยี. (2563). การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. **วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน**, 6(4), ตุลาคม-ธันวาคม; 158-168.